

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného voj. v zál. M. M. **pre trestný čin nedovoleného prekročenia štátnej hranice a prevádzachstva spáchaného formou spolupáchateľstva** podľa § 9 ods. 2 k § 171a ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len „Tr. zák.“) prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 29. marca 2012 v Bratislave dovolanie obvineného voj. v zál. M. M. proti rozsudku Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne z 12. marca 2009, sp. zn. 3To/2/2008, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného voj. v zál. M. M. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov z 12. decembra 2007, sp. zn. 3T/14/2006, bol obvinený voj. v zál. M. M. uznaný za vinného z pokračujúceho trestného činu nedovoleného prekročenia štátnej hranice a prevádzachstva spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 171a ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/, ods. 3 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

a/ v presne nezistenom čase v dňoch 27. júna 2005 - 30. júna 2005, po predchádzajúcej dohode a na základe žiadosti V. D. a M. K., nar. X., poskytol na prevoz najmenej ôsmich nelegálnych migrantov moldavskej národnosti, ukrytých po nelegálnom prekročení štátnej hranice Slovenskej republiky s Ukrajinou na presne nezistenom mieste v služobných obvodoch O. a O., v lesnom poraste medzi obcami U. a D., kde strávili noc, svoje osobné motorové vozidlo zn. Citroën Xsara - combi, ktorým boli migranti prevezení V. D., P. K., nar. X., M. K., nar. X. a D. Č., nar. X., do lesíka v katastri obce P., okr. S. a následne po tom, ako mu bol menovanými ukázaný úkryt nelegálnych migrantov, týchto svojim osobným motorovým vozidlom previezol do úkrytu v lesíku v rekreačnej časti M.,

odkiaľ ich previezol na železničnú stanicu v M., z ktorej s nimi spoločne odcestoval rýchlikom do B., kde ich odovzdal občanovi U. menom G., pričom za prevoz a sprevádzanie nelegálnych migrantov do B. dostal od V. D. 1 200 USD,

b/ v presne nezistenom čase v dňoch 28. júna 2005 - 29. júna 2005, na presne nezistenom mieste za obcou K., pri hraničnom znaku č. X., v služobnom obvode O., po predchádzajúcej dohode spoločne s M. K., P. K., prebrali od občana Ukrajiny menom I. a ďalších dvoch, doposiaľ nestotožnených občanov Ukrajiny, 21 nelegálnych migrantov, z toho 5 osôb moldavskej národnosti a 16 osôb pakistanskej národnosti, ktorých následne priviedli do katastra obce T. S., odkiaľ ich postupne vyvážali ďalej na západ Slovenskej republiky, kde došlo k záchytu 5 nelegálnych migrantov (1 Pakistanca a 4 Moldavcov), ktorých viezol na vozidle zn. Alfa Romeo P. K., a to príslušníkmi O., pričom za prevedenie 15-tich nelegálnych migrantov dostal spolu s M. K. 1 500 USD,

c/ v presne nezistenom čase v dňoch 17. augusta 2005 - 21. augusta 2005 prevzal po predchádzajúcej dohode od dvoch doposiaľ nestotožnených občanov U. s P. K., D. Č. a Y. I., nar. X., občanom U., v katastri obce R., najmenej 16 nelegálnych migrantov moldavskej národnosti, ktorí boli umiestnení pri lesníckej chate po nelegálnom prechode štátnej hranice Slovenskej republiky s Ukrajinou v služobnom obvode O., ktorých previedol lesom do R., kde s nimi zotrval a následne ich odovzdal trom doposiaľ nestotožneným osobám, ktoré ich v nasledujúcich dňoch (20. augusta - 26. augusta 2005) osobnými motorovými vozidlami prepravili k západným hraniciam Slovenskej republiky, čím pre seba získal finančný prospech najmenej 1 950 USD a pre iných finančný prospech najmenej vo výške 140 000 Sk.

Za to bol obvinený voj. v zál. M. M. odsúdený podľa § 171a ods. 3 Tr. zák., za použitia § 35 ods. 3 Tr. zák. a § 40 ods. 1 Tr. zák. k súhrnnému trestu odňatia slobody na 5 a 1/2 (päť a pol) roka nepodmienečne.

Zároveň súd zrušil výrok o treste z rozsudku VOS Prešov, sp. zn. 2T/44/2005, prvýkrát vyhláseného dňa 23. novembra 2005, právoplatným dňa 4. mája 2006, ktorým mu bol dňa 4. apríla 2006 podľa § 156 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j/, písm. k/, písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody na 2 (dva) roky, pričom podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa mu výkon tohto trestu podmienečne odložil. Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu bola stanovená skúšobná doba na 3 (tri) roky. Podľa § 64 ods. 3 Tr. zák. mu bol uložený aj trest straty vojenskej hodnosti. Súčasne zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok o treste

obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený voj. v zál. M. M. pre výkon uloženého súhrnného trestu zaradený do I. (prvej) nápravnovýchovnej skupiny.

Podľa § 47 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému voj. v zál. M. M. uložil trest straty vojenskej hodnosti.

Podľa § 55 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenému voj. v zál. M. M. uložil aj trest prepadnutia vecí:

- 1) mobilného telefónu zn. Sony Ericsson T 290i IMEI X.,
- 2) SIM kartu Orange X. a
- 3) mini diár v čiernom obale s poznámkami v prílohe trestného spisu nachádzajúcich sa na čl. 218.

Podľa § 55 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutých vecí stáva štát.

Tento rozsudok v zákonnej lehote napadol odvolaním obvinený voj. v zál. M. M. čo do výroku o vine a vojenská prokurátorka čo do výroku o treste v neprospech obvineného.

Vyšší vojenský súd v Trenčíne rozsudkom z 12. marca 2009, sp. zn. 3To/2/2008, v bode I. výroku podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného voj. v zál. M. M. za vinného z trestného činu nedovoleného prekročenia štátnej hranice a prevádzacstva spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 171a ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase dňa 17. augusta 2005 prevzal po predchádzajúcej dohode od dvoch doposiaľ nestotožnených občanov Ukrajiny s P. K., D. Č. a Y. I., nar. X., občanom Ukrajiny, v katastri obce R., najmenej 16 nelegálnych migrantov moldavskej národnosti, ktorí boli umiestnení pri lesníckej chate po nelegálnom prechode štátnej hranice Slovenskej republiky s Ukrajinou v služobnom obvode O., ktorých previedol lesom do R., kde s nimi zotrval a následne ich dňa 21. augusta 2005 odovzdal trom doposiaľ nestotožneným osobám,

ktoré ich v nasledujúcich dňoch osobnými motorovými vozidlami prepravili k západným hraniciam Slovenskej republiky.

Vyšší vojenský súd v Trenčíne za to obvineného voj. v zál. M. M. odsúdil podľa § 171a ods. 2 Tr. zák., za použitia § 35 ods. 3 Tr. zák. a § 40 ods. 1 Tr. zák., k súhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho pre výkon uloženého súhrnného trestu zaradil do I. (prvej) nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 47 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému voj. v zál. M. M. uložil trest straty vojenskej hodnosti.

Podľa § 55 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd obvinenému voj. v zál. M. M. uložil aj trest prepadnutia vecí:

- 1) mobilného telefónu zn. Sony Ericsson T 290i IMEI X.,
- 2) SIM kartu Orange X. a
- 3) mini diár v čiernom obale s poznámkami v prílohe trestného spisu nachádzajúcich sa na čl. 218.

Podľa § 55 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutých vecí stáva štát.

Zároveň zrušil výrok o treste rozsudku VOS Prešov, sp. zn. 2T/44/2005, prvýkrát vyhláseného dňa 23. novembra 2005, právoplatným dňa 4. mája 2006, ktorým mu bol dňa 4. apríla 2006 podľa § 156 ods. 3 Tr. zák. za použitia § 36 písm. j/, písm. k/, písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. uložený úhrnný trest odňatia slobody na 2 (dva) roky, pričom podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. sa mu výkon tohto trestu podmienene odložil. Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu bola stanovená skúšobná doba na 3 (tri) roky. Podľa § 64 ods. 3 Tr. zák. mu bol uložený aj trest straty vojenskej hodnosti. Súčasne sa zrušujú aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok o treste obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

V bode II. výroku rozsudku z 12. marca 2009, sp. zn. 3To/2/2008, Vyšší vojenský súd v Trenčíne podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného voj. v zál. M. M. podľa § 285 písm. a/

Tr. por. oslobodil spod obžaloby VOP Prešov, sp. zn. OPv-303/05, zo dňa 21. septembra 2006, pre skutky kvalifikované ako trestný čin nedovoleného prekročenia štátnej hranice a prevádzachstva podľa § 171a ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/, ods. 3 Tr. zák., ktorých sa mal dopustiť tak, že

v presne nezistenom čase v dňoch 27. júna 2005 - 30. júna 2005, po predchádzajúcej dohode a na základe žiadosti V. D. a M. K., nar. X., poskytol na prevoz najmenej ôsmich nelegálnych migrantov moldavskej národnosti, ukrytých po nelegálnom prekročení štátnej hranice Slovenskej republiky s Ukrajinou na presne nezistenom mieste v služobných obvodoch O. a O., v lesnom poraste medzi obcami U. a D., kde strávili noc, svoje osobné motorové vozidlo zn. Citroën Xsara - combi, ktorým boli migranti prevezení V. D., P. K., nar. X., M. K., nar. X. a D. Č., nar. X., do lesíka v katastri obce P., okr. S. a následne po tom, ako mu bol menovanými ukázaný úkryt nelegálnych migrantov, týchto svojim osobným motorovým vozidlom previezol do úkrytu v lesíku v rekreačnej časti M., odkiaľ ich previezol na železničnú stanicu v M., z ktorej s nimi spoločne odcestoval rýchlikom do B., kde ich odovzdal občanovi Ukrajiny menom G., pričom za prevoz a sprevádzanie nelegálnych migrantov do B. dostal od V. D. 1 200 USD,

v presne nezistenom čase v dňoch 28. júna 2005 - 29. júna 2005, na presne nezistenom mieste za obcou K., pri hraničnom znaku č. X., v služobnom obvode O., po predchádzajúcej dohode spoločne s M. K., P. K., prebrali od občana Ukrajiny menom I. a ďalších dvoch, doposiaľ nestotožnených občanov Ukrajiny, 21 nelegálnych migrantov, z toho 5 osôb moldavskej národnosti a 16 osôb pakistanskej národnosti, ktorých následne priviedli do katastra obce T.S., odkiaľ ich postupne vyvážali ďalej na západ Slovenskej republiky, kde došlo k záchytu 5 nelegálnych migrantov (1 Pakistanca a 4 Moldavcov), ktorých viezol na vozidle zn. Alfa Romeo P. K., a to príslušníkmi O., pričom za prevedenie 15-tich nelegálnych migrantov dostal spolu s M. K. 1 500 USD,

pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol obvinený voj. v zál. M. M. stíhaný.

V bode III. výroku rozsudku z 12. marca 2009, sp. zn. 3To/2/2008, Vyšší vojenský súd v Trenčíne podľa § 319 Tr. por. odvolanie vojenského obvodného prokurátora proti výroku o treste rozsudku súdu prvého stupňa ako nedôvodné zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený voj. v zál. M. M. dovolanie, ktoré podal pôvodne sám formou dvoch písomných podaní (*prvé zo 7. decembra 2009 adresované Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a druhé zo 6. januára 2010 adresované Okresnému súdu Prešov*). Text dovolania neskôr doplnil aj prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. J. D. písomným podaním z 31. januára 2012!

V podaniach postupne uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por., ku ktorým spoločne argumentoval predovšetkým tým, že

- vo veci rozhodol nepríslušný súd, nakoľko nešlo o trestný čin vojenský, nebol spáchaný v činnnej službe a ani v služobnej rovnošate,
- predmetná trestná vec už v prípravnom konaní nebola náležite vyšetrená, keď neboli zadokumentované a následne vykonané všetky dôkazy, ktoré obhajoba navrhovala vykonať,
- skutkový stav nebol náležite zistený ani v konaní pred súdmi, keďže ani súdy nevykonali všetky dôkazy navrhované obhajobou, predovšetkým výsluch svedka P. K.,
- v celom spise sa nenachádza žiaden dôkaz o tom, že by skutok spáchal ako člen organizovanej skupiny, preto nemal byť uznaný za vinného podľa § 171a ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.,
- ani odvolací súd sa náležite nevyrovnal so skutočnosťou, ktorý súd bol príslušný na vydanie príkazu na odpočúvanie a záznam jeho telekomunikačnej prevádzky, lebo v čase skutku bol vojakom a príkaz preto mal vydať Vyšší vojenský súd v Trenčíne a nie Krajský súd v Košiciach a
- že okrem nezákonných „odposluchov“ sa v spise nenachádza ani jeden dôkaz, ktorý by ho usvedčoval z trestnej činnosti, okrem výpovede K., ktorú on v celom rozsahu spochybňuje z dôvodov v dovolaní bližšie rozobraných.

V ďalšej časti dovolania obvinený voj. v zál. M. M. podrobne rozoberal jednotlivé dôkazy, hodnotil ich, poukazoval na vzájomné rozpory vo výpovediach svedkov a vyvodzoval z nich skutkové závery svedčiace v jeho prospech. Zdôrazňoval najmä obsah výpovedí D. Č., M. K. a V. Č., ktorí zhodne na hlavnom pojednávaní uviedli, že ho nepoznajú a že prvý krát ho videli až na polícii. Ďalej uviedol, že skutok, za ktorý bol odsúdený sa stal inak, konkrétne tak, ako vypovedal M. K. a v úplne iný deň, konkrétne 26. augusta 2005, čo potvrdzuje aj výpoveď I., ktorý bol skutku účastný a ktorý vypovedal, že na Slovensko

prišiel zo zahraničia až 25. augusta 2005. O tom, že sa skutok nestal v dňoch 17. - 21. augusta 2005 svedčí i správa polície, že v tomto období nedošlo k záchytnému migrantov ani k prekročeniu štátnej hranice. Skutok, za ktorý bol odsúdený, sa teda stal v iný deň a spáchali ho iné osoby.

S poukazom na tieto argumenty obvinený voj. v zál. M. M... v petite dovolania navrhol, aby „*dovolací súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti výrokov napadnutých rozsudkov a správnosti postupu konania, ktoré rozhodnutiam predchádzalo, vyslovil rozsudkom porušenie ust. § 2 ods. 10 Tr. por. a aby súčasne s vyššie uvedeným výrokom dovolací súd zrušil napadnuté rozsudky a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.*“

Predseda senátu Okresného súdu Prešov (*Okresný súd Prešove prevzal agendu bývalého Vojenského obvodného súdu Prešov – pozn. súdu*) v súlade s ustanovením § 376 ods. 1 Tr. por. doručil odpis dovolania prokurátorovi Vojenskej obvodnej prokuratúry v Prešove na vyjadrenie.

Prokurátor vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie obvineného voj. v zál. M. M. odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., nakoľko podľa jeho názoru v posudzovanej trestnej veci dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por. splnené nie sú. Svoje stanovisko v písomnom vyjadrení aj bližšie zdôvodnil.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného voj. v zál. M. M. riadne predložený na rozhodnutie až 12. marca 2012, teda po viac ako troch rokoch (!!!) od podania dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal dovolanie obvineného voj. v zál. M. M. a zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom splnomocneného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.), ale zároveň zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho,

ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávnych chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. g/ Tr. por. nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti (§ 371 ods. 4 veta prvá Tr. por.).

Obvinený voj. v zál. M. M. v dovolaní ako prvý uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak vo veci rozhodol nepríslušný súd. Argumentoval tým, že „*v jeho prípade nešlo o trestný čin vojenský, nebol spáchaný v činnnej službe a ani v služobnej rovnošate,*“ preto nebola daná právomoc vojenských súdov.

Rozhodujúcim kritériom pre určenie právomoci vojenského súdu bol časový okamih spáchania trestného činu a nie iné vymedzenie ako napr. deň vznesenia obvinenia alebo deň podania obžaloby. V čase spáchania skutku obvineným voj. v zál. M. M. v mesiaci august 2005 právomoc vojenských súdov upravoval zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v § 14 a nasl.

Podľa § 14 zák. č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok)

(1) V rozsahu ustanovenom týmto zákonom právomoci vojenských súdov podliehajú

a) vojaci,

b) príslušníci vojensky organizovaných a iných sborov, o ktorých to ustanovuje osobitný zákon, ak sú v činnej službe,

c) príslušníci ozbrojených síl vysielajúceho štátu pre trestné činy spáchané na území Slovenskej republiky v rozsahu uvedenom vo vyhlásenej medzinárodnej zmluve, ktorou je Slovenská republika viazaná,

d) vojnoví zajatci.

(2) Vojaci a príslušníci sborov uvedených v odseku 1 písm. b/ podliehajú i mimo činnej služby, právomoci vojenských súdov pre trestné činy vojenské, ktorých sa dopustili v služobnej rovnošate.

(3) Právomoci vojenských súdov podliehajú aj civilné osoby pre trestné činy vojnovéj zrady (§ 114 Tr. zák.), služby v cudzom vojsku (§ 115 Tr. zák.) a nenastúpenia služby v ozbrojených silách (§ 269 až 271 Tr. zák.).

(4) Právomoci vojenských súdov nepodliehajú osoby uvedené v odsekoch 1 a 2, ak išlo o trestné činy uvedené v § 15a (§ 15a upravoval právomoc Špeciálneho súdu).

Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 141/1961 Zb. trestnom konaní súdnom (trestný poriadok), právomoc vojenských súdov podľa § 14 ods. 1 sa vzťahuje len na trestné činy spáchané za trvania pomeru, ktorý túto právomoc zakladá. Týmto nie je dotknuté ustanovenie § 14 ods. 4.

Z citovaných ustanovení zák. č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) vyplýva, že trestná vec obvineného voj. v zál. M. M. spadala do právomoci vojenských súdov, keďže obvinený voj. v zál. M. M. bol v čase spáchania trestného činu profesionálnym vojakom, teda trestný čin spáchal za trvania pomeru, ktorý pôsobnosť vojenského súdu zakladal. Evidentne tak obvinený voj. v zál. M. M. uvedený dovolací dôvod uplatnil nedôvodne, mylne sa domnievajúc, že ak trestný čin spáchal v čase služobného voľna, tak ho spáchal „mimo činnej služby.“ Slovné spojenie „trestný čin spáchaný mimo činnej služby“ používaný v zákone bolo treba správne vykladať tak, že ide o trestný čin spáchaný po skončení pomeru zakladajúceho pôsobnosť vojenských súdov.

Ako druhý v poradí uplatnil obvinený voj. v zál. M. M. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov – ustanovenia § 2 ods. 5 a ods. 6 a § 125 Tr. por. Podľa nich bolo potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ale ani žiadny iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Obvinený voj. v zál. M. M. v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. namietal jednak rozsah vykonaného dokazovania tvrdiac, že „*súdy nevykonali všetky dôkazy navrhované obhajobou, predovšetkým výsluch svedka P. K.*“ a tiež spôsob hodnotenia dôkazov súdmi tvrdiac, že „*v spise sa nenachádza ani jeden dôkaz, ktorý by ho usvedčoval z trestnej činnosti, okrem výpovede K., ktorú on v celom rozsahu spochybňuje.*“ Aplikujúc vyššie uvedené právne závery vo vzťahu k týmto námietkam obvineného voj. v zál. M. M. dovolací súd konštatuje, že ide práve o také námietky, ktoré svojim obsahom stoja zjavne mimo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Obsahovo relevantne vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. však bolo možné podradiť námietku obvineného voj. v zál. M. M. v ktorej uvádza, že „*sa ani odvolací súd náležite nevyrovnal so skutočnosťou, ktorý súd bol príslušný na vydanie príkazu na odpočúvanie a záznam jeho telekomunikačnej prevádzky, lebo v čase skutku bol vojakom a príkaz preto mal vydať Vyšší vojenský súd v Trenčíne a nie Krajský súd v Košiciach.*“

Obratom však treba uviesť, že predmetná námietka „nezákonnosti odposluchov“ nie je dôvodná. Dovolací súd nezistil žiadnu skutočnosť nasvedčujúcu nezákonnému spôsobu vykonania dôkazov, na ktorých je založený dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Odvolací súd na strane sedem napadnutého rozsudku zdôvodnil, prečo rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku. Ako vyplýva z odôvodnenia, odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že sa obvinený voj. v zál. M. M. predmetného skutku dopustil, keď jeho účasť a podiel na tomto skutku mal odvolací súd za jednoznačne preukázanú z výpisov z telefonických hovorov, na ktoré dal zákonný sudca súhlas na monitorovanie telefonických hovorov obžalovaného podľa § 88 ods. 1, ods. 2 Tr. por. dňa 11. augusta 2005, ale tiež z výpovede M. K. zo dňa 14. júna 2006, ktorý jednoznačne identifikoval telefonické hovory v kritickom čase.

Podľa § 88 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, v trestnom konaní pre obzvlášť závažný trestný čin, korupciu, trestný čin podľa § 158 Trestného zákona alebo pre iný úmyselný trestný čin, na ktorého konanie zaväzuje vyhlásená medzinárodná zmluva, možno vydať príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností, ak možno dôvodne predpokladať, že zistené skutočnosti budú významné pre trestné konanie. Ak sa pri odpočúvaní a zaznamenávaní telekomunikačných činností zistí, že obvinený komunikuje so svojím obhajcom, takto získané informácie nie je možné na účely trestného konania použiť a musia sa predpísaným spôsobom bezodkladne zničiť; to neplatí, ak ide o informácie, ktoré sa vzťahujú na vec, v ktorej obhajca nezastupuje obvineného.

Podľa § 88 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností vydáva písomne pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní sudca na návrh prokurátora, v konaní pred súdom aj bez takého návrhu sudca alebo predseda senátu. Ak ide o vec, ktorá neznesie odklad a písomný príkaz sudcu nie je možné získať vopred, môže pred začatím trestného stíhania vydať príkaz prokurátor, ak odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností nie je spojený so vstupom do bytu iného; takýto príkaz musí najneskôr do 24 hodín od jeho vydania potvrdiť sudca, inak stráca platnosť, a takto získané informácie nie je možné na účely trestného konania použiť a musia sa predpísaným spôsobom bezodkladne zničiť.

Podľa § 26a Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (*Osobitná príslušnosť súdu na vydanie príkazu na niektoré úkony pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní*)

na vydanie príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností podľa § 88 ods. 2, ods. 4 alebo ods. 10, príkazu na sledovanie osôb a vecí podľa § 88d ods. 4, príkazu na použitie agenta a príkazu na vyhotovovanie obrazových, zvukových a iných záznamov pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní je príslušný krajský súd a vyšší vojenský súd, v ktorého obvode je činný prokurátor, ktorý podal príslušný návrh a Špeciálny súd, ak ide o veci patriace do jeho právomoci.

V posudzovanej trestnej veci obvineným voj. v zál. M. M. spochybňovaný príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností vydal 11. augusta 2005, teda po začatí trestného stíhania vo veci (uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané 26. júla 2005), sudca Krajského súdu v Košiciach, teda sudca toho súdu, ktorý bol v zmysle § 26a Tr. por. účinného do 1. januára 2006 na vydanie tohto príkazu vecne príslušný. Správne, aj keď v inej súvislosti, obvinený voj. v zál. M. M. v dovolaní poukázal na fakt, že nešlo o trestný čin vojenský a že nebol spáchaný v služobnej rovnošate, preto v danom štádiu trestného konania nebol dôvod k tomu, aby sa vecou zaoberali vojenské súdy (*podiel obvineného voj. v zál. M. M., ktorý bol v čase skutku profesionálnym vojakom, na uvedenej trestnej činnosti bol stále predmetom vyšetrovania a v danom čase mu ešte nebolo vznesené obvinenie*). Miestne príslušný bol potom ten krajský súd, v ktorého obvode bol činný prokurátor, ktorý podal príslušný návrh. Príkaz bol v zmysle § 88 ods. 3 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 vydaný písomne a bol riadne odôvodnený.

Z vyššie uvedeného je tak evidentné nielen to, že sa odvolací súd otázkou zákonnosti príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností riadne zaoberal, ale aj to, že jeho závery boli správne. Z obsahu zápisníc o hlavných pojednávaniach potom dovolací súd zistil, že súd prvého stupňa pri vykonávaní tohto dôkazu postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, teda dôkaz vykonal zákonným spôsobom.

V tejto súvislosti stojí za zmienku poukázať na skutočnosť, že obvinený voj. v zál. M. M. v jednej časti dovolania poukazuje na to, že vojenské súdy neboli vecne príslušné na prejednanie a rozhodnutie jeho trestnej veci, no v inej časti dovolania zase namieta, že príkaz na odpočúvanie a záznam telekomunikačných činností nemal vydať sudca krajského súdu, ale práve sudca vyššieho vojenského súdu. Z toho je zrejmé, že obvinený voj. v zál. M. M. svoju dovoláciu argumentáciu prispôbuje okolnostiam podľa potreby.

Ako posledný uplatnil obvinený voj. v zál. M. M... dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že tento dovolací dôvod je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa.

Z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, jednak že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený voj. v zál. M. M. v rámci dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. namietal nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku tvrdiac, že *„v celom spise sa nenachádza žiaden dôkaz o tom, že bol členom organizovanej skupiny, preto nemal byť uznaný za vinného podľa § 171a ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.“*

Zo skutkovej vety výroku rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že obvinený voj. v zál. M. M. *„v presne nezistenom čase dňa 17. augusta 2005 prevzal po predchádzajúcej dohode od dvoch doposiaľ nestotožnených občanov U. s P. K., D. Č. a Y. I., nar. X., občanom U., v katastri obce R., najmenej 16 nelegálnych migrantov moldavskej národnosti, ktorí boli umiestnení pri lesníckej chate po nelegálnom prechode štátnej hranice Slovenskej republiky s Ukrajinou v služobnom obvode O., ktorých previedol lesom do R., kde s nimi zotrval a následne ich dňa 21. augusta 2005 odovzdal trom doposiaľ nestotožneným osobám...“*

Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento súd „nemal žiadnu pochybnosť o tom, že obvinený voj. v zál. M. M. sa predmetného skutku dopustil ako člen organizovanej skupiny... totiž komunikoval pri tejto akcii najmenej s piatimi osobami, podieľajúcimi sa jednotlivými úlohami pri jej realizácii (2 nestotožnení občania Ukrajiny, K., Č. a I.), na základe pokynov plnil svoje úlohy priebežne až do odovzdania migrantov ďalším trom osobám.“

Ide o skutkové zistenie odvolacieho súdu, ktorým je, z dôvodov už vyššie teoreticky rozvedených, dovolací súd vždy viazaný (nemôže ho meniť, ani dopĺňať).

V dovolacom konaní sa obvinený nemôže úspešne domáhať zmeny právnej kvalifikácie skutku na podklade iných skutkových zistení, ako sú tie, ktoré ustálili súdy prvého a druhého stupňa. Takéto „skutkové“ námietky obsahovo nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania. Z obsahu námietok obvineného voj. v zál. M. M. je evidentné, že zmeny právnej kvalifikácie skutku sa domáhal práve na podklade iných, pre neho priaznivejších skutkových zistení, čo ale v dovolacom konaní z dôvodu viazanosti odvolacieho súdu skutkovými zisteniami súdov nižších stupňov, nie je možné. So svojimi „skutkovými“ námietkami tak obvinený voj. v zál. M. M. stojí zjavne mimo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Pre úplnosť dovolací súd konštatuje, že skutok, z ktorého bol obvinený voj. v zál. M. M. rozsudkom odvolacieho súdu uznaný za vinného, bol odvolacím súdom správne právne kvalifikovaný ako trestný čin nedovoleného prekročenia štátnej hranice a prevádzachstva spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 171a ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.

V dovolacom konaní platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe všetkých vyššie uvedených skutočností a právnych záverov konštatuje, že v trestnej veci obvineného voj. v zál. M. M. dôvody dovolania upravené v ust. § 371 ods. 1 písm. a/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por. evidentne splnené nie sú, preto s použitím § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie uznesením na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2012

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová